

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури**

УКРАЇНСЬКА КАЗКА В КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОМУ ОСВІТЛЕННІ

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
підготовки бакалавра
денної форми навчання**

**Луцьк
2026**

Силабус вибіркового освітнього компонента «Українська казка в культурно-історичному освітленні» підготовки бакалавра денної форми навчання. 7 с.

Розробник Давидюк В.Ф. доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури

Силабус вибіркового освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української літератури.

Протокол № 1 від 29 серпня 2026 року.

Завідувач кафедри

доц. Сірук В. Г..

© В. Ф. Давидюк, 2026

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна / заочна форма навчання	1. Галузь знань А Освіта, Спеціальність А4 Середня освіта. Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). ОПП Середня освіта. Українська мова та література. Англійська мова», 2. Галузь знань А Освіта, Спеціальність А4 Середня освіта. Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). ОПП Українська мова. Українська та зарубіжна література. Літературна майстерність. 3. Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В11 Філологія Спеціалізація В11.01 (Українська мова та література) ОПП Українська мова та література. Англійська мова ОР бакалавр	Нормативна / Вибіркова
Кількість годин / кредитів <u>120</u> / <u>4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>4-ий</u>
		Лекції <u>10</u> год.
		Практичні (семінарські) <u>20</u> год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота <u>109</u> год. Консультації <u>16</u> год.
ІНДЗ: нема	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

2. ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАДАВАЧА ОСВІТНІХ ПОСЛУГ

Прізвище, ім'я та по батькові **Давидюк Віктор Феодосійович**

Науковий ступінь **доктор філологічних наук**

Вчене звання **професор**

Посада **професор кафедри української літератури**

Контактна інформація **0955220036 davidiyk.viktor@vnu.edu.ua**

Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi> ПС-Розклад v.3.8.2

3. АНОТАЦІЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Силабус вибіркового освітнього компонента «Українська казка в культурно-історичному освітленні» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

бакалавра галузі знань 01–Педагогіка, спеціальності 014 – середня освіта «Українська мова та література. Англійська мова»

Курс спрямований на засвоєння здобувачами освіти знань про формування сюжеттики української народної казки та їх національної специфіки в контексті етноісторії. Початкові відомості здобувачі освіти отримали в процесі вивчення теми «Казка» освітнього компонента «Український фольклор».

Мета полягає в усвідомленні процесу зародження та еволюції жанру казки в контексті праісторичних чинників.

Завдання освітнього компонента виробити в здобувачів освіти вміння «відчитувати» праісторичний контекст казкових сюжетів на основі давніх уявлень людини про світ..

Компетентності

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 5. Здатність до особистісного та професійного самовизначення, самоствердження, самореалізації впродовж життя, до творчого пошуку, презентації результатів власної професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності, досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної галузі; цінувати багатоманітність у суспільстві.

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії, її реалізації в професійній діяльності

Фахові компетентності (ФК)

ФК 5. Здатність критично осмислювати надбання й новітні досягнення філології, педагогічної науки, методики навчання мови та літератури, здійснювати їх структурування та інтеграцію під час виконання професійних завдань з урахуванням класичних і новітніх методологічних та методичних принципів, вимог Нової української школи; формувати в учнів предметні компетентності з української та польської / англійської мов.

ФК 6. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук інформації з метою використання в професійній діяльності, критично її оцінювати, використовувати цифрові технології в освітньому процесі; формувати в учнів позитивне ставлення до відповідального використання інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій.

ФК 7. Здатність усвідомлювати культурне різноманіття, відповідальність за збереження культурної, мовної та літературної спадщини

ФК 8. Здатність використовувати сучасні наукові досягнення, освітні інновації під час викладання мов та літератур у загальноосвітніх навчальних закладах; обмінюватися досвідом професійної діяльності; до моніторингу педагогічної діяльності, визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

ФК 12. Здатність використовувати теоретичні підходи, дослідницькі парадигми та концепції в галузі лінгводидактики, української мови та літератури в типових професійних ситуаціях; бути активним і компетентним учасником усної та писемної наукової комунікації в професійній сфері.

ФК 13. Здатність використовувати теоретичні підходи, дослідницькі парадигми та концепції в галузі лінгвістики, літературознавства та культурології в типових професійних ситуаціях; здійснювати лінгвістичні та літературознавчі дослідження; бути активним і компетентним учасником усної та писемної наукової комунікації в професійній сфері; керувати дослідницькою діяльністю учнів.

ФК 16. Здатність усвідомлювати культурне різноманіття, відповідальність за збереження культурної та мовної спадщини.

На вивчення навчального освітнього компонента відводиться 150 год/5 кредитів

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Історичні етапи розвитку казки						
Тема 1. Казка як культурне явище та історичні версії її походження. Культурно-історична парадигма походження казки	8	2		6		
Тема 2. Мисливська казка.	7	2		5		
Тема 3. Скотарська казка	9	2		5	2	
Тема 4... Рільницька казка	4	2			2	
Тема 5. Соціально-побутова казка	8	2		6		
Разом за модулем 1	36	10		22	4	
Змістовий модуль 2. Прикладні аспекти казки						
Тема 6. Хто такий довгомудик	8		2	6		
Тема 7.. Детальна реконструкція мисливського календаря. Часові межі календарних циклів	6		2	4		
Тема 8. Як рибка стала ріпкою	10		2	6	2	
Тема 9. Чий колобок. Спроби містифікації краденого сюжету.		2	2	6		
Тема 10 Відображення дислокальної сім'ї в скотарських сюжетах «Коза і семеро козенят», «Котик і Півник».	6		2	6		
Тема 11. Ініціальна казка Роберти Бекер в українських сюжетах	2		2	6		
Тема 12. Телесик і Телесін. Кельтське коіння українського сюжету. Неадекватність образу Змії.	2		2	6		
Тема 13. «Ранній» шлюб Семилітки.	2		2	6		
Тема 14. Основні маркери індо-європейських казкових сюжетів	2		2	6		
Тема 15. Національна специфіка української народної казки..	2		2	6		

Разом за модулем 2			20	58	2	
Всього	120	10	20	80	10	залік 100 балів
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд надавача освітніх послуг, кафедри)						

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

1	Хто такий довгомудик	2
2	Детальна реконструкція мисливського календаря. Часові межі календарних циклів	2
3	Як рибка стала ріпкою	2
4	Чий колобок. Спроби містифікації краденого сюжету	2
5	Відображення дислокальної сім'ї в скотарських сюжетах «Коза і семеро козенят», «Котик і Півник».	2
6	Ініціальна казка Роберти Бекер в українських сюжеиах	2
7	Телесик і Телесін. Кельтське коіння українського сюжету. Неадекватність образу Змії.	2
8	«Ранній» шлюб Семилітки.	2
9	Основні маркери індо-європейських казкових сюжетів	2
10	Національна специфіка української народної казки..	2

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти

Самостійна робота здобувачів освіти включає опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до практичних занять, яка передбачає, зокрема, ознайомлення з художніми текстами, опрацювання критичних джерел, активізацію теоретичних понять, а також окремих спеціальних питань зі сфери міждисциплінарних взаємозв'язків, творчі та пошукові завдання тощо.

Ефективність самостійної роботи здобувача надавач освітніх послуг виявляє під час практичних занять, індивідуальних консультацій, під час тематичного тестування і відбиває в загальній оцінці за тему.

Загальні вимоги до виконання завдань творчого характеру: творчий характер робіт як визначальний критерій (новаторський характер в осмисленні теми, нові жанрові підходи, стильові пошуки), грамотність.

Загальні вимоги до виконання активізації теоретичних понять: ці завдання передбачають практичне застосування термінів.

Загальні вимоги: знати основні й додаткові джерела з теми; вміти користуватися інтернет-ресурсами; критично аналізувати опрацьовану літературу; логічно й послідовно викладати матеріал; ілюструвати виклад фактами, прикладами; вміти подати власний матеріал у письмовій та усній формах.

1	Знайти означення казки як культурного явища в літературних джерелах та електронних сайтах. Критично осмислити подані інтрпретації	6
----------	---	----------

2.	Скласти власне означення мисливської казки	5
3.	Скласти власне означення скотарської казки	5
4	Ознайомитися з однотипними соціально-побутовими казками китайців та угорців	6
5	Зробити компонентний аналіз казки «Довгомудик» і зробити свої припущення про якого хижака в ній ідеться	6
6	Накласти періоди домінування тварин, відображених у казці «Рукавичка» на сучасний календар	4
7	Знайти і прочитати казку «Ріпка» в обробці Івана Франка	6
8	Знайти й порівняти тексти української казки «Колобок» та її московської версії. Виявити ознаки маніпуляції.	6
9	Визначити ознаки відображення умов дислокальної сім'ї в скотарських сюжетах «Коза і семеро козенят», «Котик і Півник».	6
10	Скласти перелік українських сюжетів казок, які за класифікацією Роберти Бекер належать до ініціальна. Визначити типи ініціації за класифікацією Віктора Давидюка.	6
11	Вивчити, що спільного мають український Телесик і британський Телесін. Побудувати власну версію, як кельтське коіння потрапило до українського сюжету. З'ясувати причину есеадекватність образу Змії в українській рецепції.	6
12	З'ясувати, що означає «ранній» шлюб Семилітки в однойменному сюжеті	6
13	Скласти перелік основних маркерів індо-європейських казкових сюжетів	6
13	Визначити, в чому полягає національна специфіка української народної казки..	6

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Немає

8. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Результат заліку визначається сумою балів набраних за усні відповіді на практичних заняттях. Пропущені заняття та додаткові бали можуть бути надолужені написанням рефератів із запропонованих тем (до 10 балів кожний)

9. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика надавача освітніх послуг щодо здобувача освіти. За умови поважної причини відсутності на практичних заняттях чи модульній контрольній здобувач освіти має право скласти відповідні теми практичних занять чи модульну контрольну роботу.

Політика щодо академічної доброчесності. Робота з художніми творами, пошуковий характер завдань, зокрема синтетичного типу унеможливають використання готового матеріалу. Модульні та інші види робіт перевіряються з урахуванням політики академічної доброчесності.

Політика щодо крайняків (дедлайнів) та перескладання. Пропущені з поважних причин заняття чи модульні контрольні здобувач освіти має право скласти впродовж двох тижнів після повернення до навчання. Останній тиждень семестру – корекційний.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всівидинавчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Давидюк В. Українська казка в культурно-історичному освітленні. Луцьк: Вежа, 2024. 296 с.
2. Давидюк В. Походження українського фольклору. Конспект лекцій. Луцьк: Вежа, 2006. 120 с..